

UNIREA POPORULUI

ABONAMENTUL:

Un an 90 Lei
Pe jumătate 45 Lei
In America pe an 3 dolari.

Iese odată la săptămână

Adresa: „UNIREA POPORULUI“, Blaj, Jud. Alba-de-jos
Director: **Alexandru Lupeanu-Melin**

ANONȚURI ȘI RECLAME

se primesc la Administrație și se plătesc: un șir mărunț odată 4 Lei
a doua și a treia oră 3 Lei.

Moșia dela Crăciunel.

Reforma agrară — Moșiile din comuna Crăciunel — Fosta moșie a baronului Bánffy —
— Ce au voit să facă Sașii în comuna Crăciunel? Ce-au primit Românii. —

— *Articol primit din afară.* —

24 Martie 1924.

I.

După bătaia crâncenă din Europa, în care baronii nemți și unguri au fost zdrobiți și am ajuns noi Românii deasupra, țărani din Ardeal, oropsiți și năcăjiți, apăsăți și înșelați, au început să se miște pretutindenea și au voit să-și croiască o soartă mai bună după a lor chibzuială, ciontind puțin nasurile grofilor, baronilor și ale notarășilor unguri. Și iată, că atunci am venit noi conducătorii poporului în luptele cu ungurii, preoții, profesorii și advocații și ne-am dus pe sate și i-am rugat pe oameni să nu se tulbure, să-și lase în pace, că se vor tocni lucrurile pe cale pașnică. Le-am spus oamenilor, că pământul și așa se ia dela baroni și grofi și apoi se va împărți între săteni. Unii ne-au ascultat, alții nu. Dintre cei cari ne-au ascultat au fost și Românii buni și cinștiți din Crăciunel. Dar acum vă întreb eu:

care a fost răsplata țăranilor harnici din Crăciunel pentru că au avut o purtare bună?

Iată care a fost:

În Crăciunelul de jos, lângă Blaj, au fost înainte de război două moșii mai mari. Una a ovreului Czitron cam de 30 jugăre și alta a baronului Eugen Bánffy, pe care a moștenit-o fiul său Francisc, și care la rândul său a vândut-o unei bănci săsești din Sibiu: »Siebenbürger Vereinsbank«. Ovreiul Czitron și-a vândut moșia țăranilor. Și de altfel acestea 30 jugăre nu se puteau lua dela el. Cum rămânem însă cu moșia baronului?

La început »nobilul baron« abia avea vre-o 200 jugăre moșie. Dar s'a folosit de năcazul și mizeria oamenilor și la licitații sau când țăranii noștri erau strânși cu ușa de finanțul ungur, de notarășul, de fibirăul, de crășmarul ovreu, adevă de puterile mari de pe timpul ungurilor, baronul a cumpărat dela oameni, rând pe rând, moșiile lor mici. Strângând astfel câteva sute de jugăre a cerut comasarea. Iar când s'a făcut comasarea, folosindu-se de puterea statului, care era în mâna ungurilor, baronul a cerut și a primit o moșie întregă, într'o tablă clasa I. de 2348 ju-

găre 662 st □. Dar n'a fost de ajuns asta, ci s'a întâmplat mișelia, că țăranii Români au primit locuri peste râul Târnavelor, iar baronul dincoace de apă, către sat. Cum în Crăciunel nu este pod peste Târnavă, baronul putea merge la moșia lui cu carul și pe jos foarte lesne, țăranii trebuiau să treacă peste apă. Iși poate oricine închipui ce însemnează asta pentru economii-plugari. Dar nici asta n'a fost de ajuns, ci s'a întâmplat, că baronul a primit 900 jug. pășune în loc bun, dincoace de Târnavă, iar țăranii au primit cam 300 jugăre în loc rău dincolo de Târnavă. *Umarea a fost, că bieții țărani au trebuit să-și vândă vitele, să le țină în grajd sau să le trimită cu bani mulți în pășunea baronului.*

Dar nici atunci nu s'a isprăvit încă cu pătimirile țăranilor români. Sașii din Ardeal, îmbătați de izbânde Germaniei, au crezut, că tot pământul din lume va fi al lor. S'au gândit una și bună și anume:

să cumpere moșia baronului din Crăciunel și să facă o colonie nemțească.

Au plănuit să aducă nemți din toate părțile lumii și să le deie lor pământul Românilor. Astfel, în anul 1915, banca săsească din Sibiu: »Siebenbürger Vereinsbank« a cumpărat întreaga moșie a baronului Bánffy Ferencz. Au împărțit moșia în sute de părți, au tăiat locuri de casă, uliți și toate celea.

Dar omul plănuiește și Dumnezeu rânduiește. Au venit bravii soldați români și au făcut puzderie din unguri și din nemți. Bătaia s'a sfârșit cu izbânda Românilor. Atunci, văzând banca săsească din Sibiu, că nu poate să facă o nouă colonie nemțească în inima Ardealului s'a grăbit să vângă moșia din Crăciunel vre-o 800 jugăre, familiei Karres și Ambrosi din Medias. Această vânzare s'a întâmplat în anul 1919.

Acum ați crede poate, cu toții, că făcându-se România mare moșia a ajuns în mâinile țăranilor români?! Așa ar fi fost bine și cuminte. Dar altceva s'a întâmplat. Ce anume, vom vedea în numărul viitor al foii.

Gheorghe Târnavean.

Cum stă lumea și țara

Procesul studenților.

Cei 6 studenți închiși în temnița dela Văcărești vor fi judecați de către Curtea cu jurați de Ilfov (București). Ziua judecării a fost pusă pe 29 Martie, dar pare că ea va fi amânată. Asupra termenului s'a făcut întrebare și'n parlament, însă d. ministru al justiției n'a dat un răspuns hotărât, dacă procesul se va desbata în ziua numită, ori se va amâna. Studenții stau închiși acum de multe luni și ar fi păcat să mai fie ținuți încă fără judecată.

Deschiderea acestui proces e așteptată cu mult interes de întreaga țară. Mulți advocați s'au înștiințat să apere fără plată pe tinerii dela Văcărești. Procurorul îi acuză că ar fi vrut să facă răscoală în potruiva jidovilor și să săvârșască omoruri. Studenții spun însă, că ei au vrut numai să-și apere neamul în potruiva celor ce secătuiesc și copleșesc țara.

Vom urmări și noi cu luare aminte acest proces și vom face dări de seamă la timp.

Alegere de deputat.

La *Romanași*, în vechiul regat, a avut loc o nouă alegere de deputat în zilele de 23, 24, și 25 Martie. Deputatul de până ieri a fost numit prefect și a trebuit să se lase de Parlament. Partidul național a candidat pe dl George G. Mironescu, profesor la Universitatea din București și fost ministru. La alegere iau parte și partidul țărănesc și cel liberal. Mai mari sorți de izbândă are candidatul partidului național, dacă nu cumva în cele trei nopți nu se va întâmpla vre-o minune cu »urnele de votare«, și să iasă din urne deputat... guvernamentalul, deși alegătorii au ales pe altul. După pildele din Ardeal.

Regele Greciei nu abzice...

Republicanii din mult sbuciumata Grecie au trimis vorbă în săptămâna trecută prin gazetele lor, că s'au împăcat cu oamenii regelui și că aceia s'au înțeles să plece în deputație la București și să roage pe regele George să-și dea mulțămăta dela tronul regesc al Greciei.

Astfel, ziceau ei, s'ar putea în scurtă vreme să se schimbe regatul în republică, fără sgduiri prea mari pentru țară. Regele Gheorghe însă nici gând nu are să le împlinească dorința. Se vede, că are de gând să mai poată pleca din nou cu Regina după ce se vor fi potolit mișcările revoluționarilor. De aceea nu abzice de tron...

Sfatul dela Viena.

— Trimișii români și ruși s'au întâlnit. —

Trimișii României și ai Sovietelor rusești au sosit la Viena și au și avut o întâlnire, de cunoștință, cum s'ar zice. Adevăratele pertractări au început luni, în 24 Martie.

Sunt cătrâniți rău bolșevicii pe Franța, pentru că a recunoscut unirea Basarabiei cu România. Cicerin a trimis guvernului francez o telegramă în care îi aruncă vorbe grele pentru că se amestecă în treaba cu Basarabia. Pe Franța nici n'o doare capul de-o asemenea înfruntare, fiindcă bolșevicii n'au dreptate. Basarabia a fost totdeauna și este locuită de Români, iar la 1918 de bunăvoie s'a întors la sânul de unde a fost răpită. Acest lucru îl recunosc toate țările mari din Europa. Prin urmare de geaba se mai născocorâsc bolșevicii.

Povestea cu războiul.

Aflăm că în unele sate s'ar fi răspândit vestea, că se face război între noi și ruși. Nici pomineală de așa ceva. Bolșevicii fac gură prin gazete și prin telegrame, dar să pornească război nu-i ajută puterile. Război bugăt au ei în țara lor, nu le arde să se încalere și cu vecinii. Și chiar dacă s'ar gândi la o asemenea nebunie, nu ne au numai pe noi dușmani, ci toate țările cele mari, cu Anglia, Franța și Italia în cap. Iar de așa potrivnici se tem, ca de foc.

Război între Ruși și Turci?

Vin vești din Răsărit, că în părțile Caucazului s'ar observa mișcări de trupe în vederea unui război ce e gata să izbucnească între Bolșevici și Turci. Sunt ceva neînțelegeri între Soviete și guvernul dela Angora, iar Trozki, cum este el bătaios, își și pune oștile în „spalir”. Turcii însă nu se înspăimântă și stau gata. Ciudat e că vestea războiului a stârnit mare groază în Rusia, nu la Turci. Poporul rusesc știe și simte că Trozki nu-l duce la bune, ci la pustiire și mai mare de câtă este în Rusia. Deocamdată însă nu-i vorbă de ciocniri, decât de răcăieli pe subt ascuns. Ca mâine îi va scădea lui Trozki curajul în călcăie.

De altfel Turcii sunt oamenii faptei; ei au pieptănat bine și pe greci mai anii trecuți.

Din Parlament.

Ministrul de externe, dl. I. G. Duca, la interpelarea fruntașului deputat țărănist Dr. Lupu, a arătat într-o lungă cuvântare ținută la Cameră, care este politica României față cu statele din Europa. A spus, că România nutrește o politică sinceră și pașnică față de vecini și nu urmărește visuri războinice împotriva nimănui. Lumea începe să ne cunoască — a spus ministrul Duca, și știe, că muncim tăcut, dar stăruitori, înaintând zi de zi, fără șovăire către țelul pașnic care stă în fața poporului român.

Se pregătește un partid nou?

Cetitorii noștri știu, că între partidele de opoziție s'au tot urmat convorbiri pentru înfăptuirea unui singur front de luptă împotriva guvernului liberal. Dar de o săptămână și ceva lucrurile au luat o altă întorsătură.

Dintre fruntașii opoziției lipseau din țară de mai multă vreme, dl. Nicolae Iorga și generalul Averescu. Intorcându-se acasă d-l Nicolae Iorga, s'a ținut la Craiova o mare adunare a partidului naționalist democrat. Dl. Iorga a vorbit și despre politică și a spus că ar vrea ca partidul d-sale, numit naționalist-democrat, să se

unească într'un partid nou cu partidul național din Ardeal.

Unite într'un singur partid ar putea lua lupta cu sorți de isbândă sigură împotriva guvernului liberal. Dl. Nicolae Iorga este un mare învățat al neamului nostru. Multe neamuri ar fi mândre să aibă în sinul lor pe acest strălucit cărturar.

Ardelenii au prețuit întotdeauna în d. Iorga pe omul care a muncit foarte mult pentru Ardeal. Dânsul a prețuit de asemeni foarte mult pe fruntașii partidului național pentru luptele îndârjite purtate pe vremea robiei ungurești. Acum după înfăptuirea României Mari îi prețuiește pentru gândurile cele bune și cinstite cu cari vreau fruntașii partidului național să croiască soarta țării, pentru binele și fericirea poporului românesc. Dacă s'ar putea uni d. Iorga cu ardelenii Partidului Național, țara ar avea un partid puternic, în stare să primească cârma în orice clipă.

Concordatul cu Roma.

Lucrările pentru încheierea Concordatului, adevărată învoielă între România și Sfânta Sa Papa dela Roma, se urmează înainte, cu toată neplăcerea ce și-o arată biserica ortodoxă. În cursul săptămânii trecute au plecat la Roma, în numele guvernului român, d. Constantin Banu fost ministru, însoțit de d. Dr. Zenovie Păclișanu, director general în ministerul cultelor, ca sfetnic.

Adunarea generală a „Patriei”.

Una dintre cele mai puternice bănci românești din Ardeal este „Patria” dela Blaj. Ea a fost întemeiată de oameni ca vestitul Moldovanuș, marele fondator și renumit financiar. „Patria” a fost tare și înainte de război, încât abia dacă două trei bănci românești erau înaintea ei. Oamenii de bani știau pretutindeni, că banca românească dela Blaj stă pe temelii puternice și sigure.

Făcându-se România mare, „Patria” și-a lărgit câmpul de lucrări, trăgând din sine societatea „Plugaru” cu magazine de lemne și de bucate, precum și fabrica de cărămizi și țigle „Vuicanu” de lângă Târnavă-mică. Mai pe urmă a luat sub aripile sale și „Consumul”, cea mai mare prăvălie românească din Blaj. Astăzi „Patria” funcționează ca bancă pentru credit, comerț și industrie, societate anonimă, cu un capital de 6,000,000 (șase milioane) Lei. Intreprinderile înșirate mai sus le-a desvoltat tot mai mult, încât astăzi Blajul se poate mândri cu frumoase instituțiuni industriale și comerciale românești. În timpul din urmă banca „Patria”, deschizându-și o filială nouă, la Șarmașul mare, și-a întins activitatea și în Câmpia Ardealului, unde până de curând erau mai mari jidani.

În ziua de 23 Martie 1923 „Patria” și-a ținut a 38-a adunare generală, fiind de față un mare număr de acționari din Blaj și jur, ba și din departări. Din rapoartele citite acolo s'a putut vedea că această bancă are un fond de rezervă de 1 milion 800,000 Lei și că în anul 1923 a realizat un câștig curat de peste 1 milion (1,029,765-13) Lei. Intreaga învârtire a fost de 314,068,792 Lei 7 bani.

În anul 1923 banca „Patria” a dat sume foarte frumoase pentru scopuri culturale. Astfel pentru Școlile din Blaj (Institutul recunoștinței) „Patria” a iscălit 100,000 (o sută mii) Lei. În raportul către adunarea generală, Consiliul de administrație spune că „Patria” a luat ea în mână chestiunea cu lumina electrică a Blajului, dându-ne speranța că în decursul anului 1924 chestiunea aceasta va fi deplin deslegată. Să-i ajute Dumnezeu, căci într'adevăr, un mai mare bine decât acesta nu s'ar putea face Blajului. Orașul care a luminat prin învățatură poporul dintr-o țară întreagă, nu mai poate să rămână la opaițele cu petrol. Și ne-ar mai trebui o mare „Casă Națională” pentru adunări și producții; pe cât știm „Patria” se ocupă și cu acest gând.

Din câștigul anului 1923 pentru scopuri culturale „Patria” a mai dat: Orfelimatului Obreja 12,000; Casinei Române 4,500; Reunirilor: de femei, meseriași și pompieri, câte 1000; Fondului pentru școlarii bolnavi 1000; Liceului de fete. Cohortei de cercetași „Simion Bărnuțiu” Școlii Normale, Pentru sala de gimnastică a Liceului de băieți. Școlii de meserii și Bisericii parohiale câte 1000. Apoi altor instituțiuni culturale și de binefacere din Blaj și de aiurea câte 1000 și câte 500 Lei; în total 35,190 Lei 60 bani.

Prin această sumă și prin cele 100,000 date pentru „Institutul Recunoștinței” (clădirea unui nou liceu de fete în Blaj) „Patria” a dovedit că își înțelege rostul pe care trebuie să aibă o bancă românească în Blaj.

De prin sate.

Pentru școlile Blajului.

În comuna fruntașă Gilău de lângă Cluj s'a aranjat de curând o producțiune de teatru împreună cu declamări, coruri și alte puncte de muzică, la care a luat parte întreagă comuna. Jurul și multă lume aleasă din Cluj. S'a jucat piesa „Doctorul fără voie” de Molière, iar Dr. Ștefan Serban a rostit un cuvânt de deschidere. A declamat dș. Viorica Costea și d. Dr. Sabin Maier; d. V. Costea a spus un monolog. Programul l-a încheiat cu o cuvântare potrivită, Părintele Dr. Victor Pop, parohul Gilăului.

La producție s'au încasat în total 7800 Lei, din cari subtrăgându-se spesele de 3380 Lei a rămas un venit curat de 4444 Lei. Din această sumă 2000 Lei s'au trimis la Blaj pentru „Institutul Recunoștinței” (noua clădire a Liceului de fete) iar 2444 Lei s'au dat pentru școlile din Gilău (pentru cărți de școală pe seamă copiilor săraci și altele).

Bun gând au avut conducătorii din Gilău când s'au hotărât să rupă din venitul producției 2000 Lei pentru Școlile Blajului! Ar putea să le urmeze pilda toți aceia cari aranjază la Paștile apropiate producțiuni în comunele lor. Blajul a făcut satelor noastre atâta bine în vremurile de restriște ale Ardealului românesc, încât școlile lui, ajunse la strâmtoare, merită acum o jertfă cât de însemnată din partea tuturor celor înțelegători.

Noi vom încreta cu laudă pe toți cei care se vor gândi la școlile noastre, când aranjază producțiuni culturale. În capul listei punem astăzi vrednica comună Gilău.

Din Hususău.

În comuna Hususău de lângă Blaj au început de-o vreme încoace să se facă lucruri frumoase și înălțătoare. Sfântia Sa Părinte protopop Vasile Podoabă își dă toată silința să ridice vaza și cinstea comunei cu porniri bune. Astfel cu ocazia unei mese, dată în ciustea comisiei județene din Târnavă mică, a pornit o colecție pentru biserica și școala din Hususău pe care s'au înscris: d. Emil Folea, prefectul județului cu 500 Lei; A. Binder, mare proprietar cu 1000 Lei. La Crăciun d-nii învățători din comună au adunat în acelaș scop 990 Lei.

O altă colecție a fost pornită pentru cumpărarea unui clopot la biserică. În acest scop primpretor Dumitru Opriș a colectat în sate din plasă 10,308 Lei; Părintele protopop a dat 300 Lei; Ana Vlad întru pomenirea soțului 300 Lei; Ariton Rus întru pomenirea soției sale 500 Lei.

Maria Bunea și Zacheiu Trifan au cumpărat un steag cu 200 Lei; Virica Fleșer alt steag cu 200 Lei. Ioan Căpălnean cu soția sa Saveta n. Fleșer au plătit facerea unui rând de haine bisericesti din materialul parohiei, cu 800 Lei.

Tuturor celor însemnați mai sus Curatoarea sfintei biserici române gr-cat. din Hususău aduce cea mai ferbinte mulțămintă. — La 15 Martie 1924. Vasile Fleșer curator primar, Vasile Bunea secretar.

Grăunțe sufletești.

Pedepsele păcatului.

Era în războiu, aproape de front. Dușmanul se apropia cu pași repezi de sat. Jandarmii au dat poruncă locuitorilor să se refugieze care în cătrău. Șrapnele și granațele și gloanțele de pușcă roiau nu alta. Satul era evacuat. Singur preotul stătea în genunchi înaintea sfintei Cuminecături și se ruga din tot sufletul său, „ca să se păzească sfânt lăcașul acesta și toate cetățile și satele de ciumă, de foamete, de cutrămur, de foc, de sabie, de venirea altor limbi asupra noastră și de războiul cel dintru noi; și pentruca blând, îndurat și bun păciuitoare să fie bunul și iubitorul de oameni Dumnezeu nostru și să întoarcă toată mânia, carea se pornește asupra noastră, și să ne scape de îngrozirea lui, care pe dreptate este asupra noastră și să se îndure spre noi”. — Dar iată că intră în biserică jandarmul și-l provoacă pe Părintele, să părăsească numai decât biserica. Preotul atunci deschide chivotul, ia sfânta Cuminecătură, stânga candela dinaintea altarului și cu lacrimi în ochi părăsește biserica. — Cam așa ceva se întâmplă și în sufletul creștinului după ce păcătuiește. **Sfântul Spirit**, **Impăratul ceresc**, **Mângâitorul**, **Spiritul adevărului**, **il părăsește** numai decât, iar sufletul rămâne asemenea unei biserici părăsite, fără sfânta Cuminecătură, și fără lumina tainică a candelii.

Văzut-ați, vara, când vine o vreme grea, cum se întunecă cerul, de ai crede că se apropie noaptea? Așa se întunecă și mintea noastră, îndatăce se vără păcatul în suflet. Lucrând din greu la câmp într-o zi de toamnă sau de primăvară, omul asudă și, negrijindu-se, răcește, i-se infundă nasul, de nu mai poate nici mirosi; așa pățește și creștinul îndatăce se desparte de soarele cinstei, și păcătuiește, i-se infundă nasul, răcește, i-se întunecă mintea, de nu mai poate nici înțelege adevărul.

Iarna, pe ger mare, călătorul simțește, că i-se întepenesc mâinile și picioarele, îl ustură, dela o vreme abia și le mai simțește și când dă se prindă ceva cu mâna ori să sară din căruță și să umble, nu mai are nici o putere. Așa e omul și după săvârșirea unui păcat de moarte, îi slăbește voința și când încearcă să vrea ceva, bagă de seamă că nu mai poate nici să vrea. Asemenea este sufletul întinat de păcatul de moarte unei luntri putrede, în care intră apa și pe care n-o mai poți întrebuința. Tot așa e și sufletul nostru, îndatăce e cuprins de un păcat de moarte, zadarnic vrei să faci o faptă bună, simțești cumva că nu o mai poți face, nu mai ești în stare să te ții la suprafață, te cutunzi tot mai tare, până te îneci. Precum câncie legat cu lanț, ar fugi, dar nu poate, — așa și sufletul nostru legat cu lanțul păcatului s'ar desbăra de el și nu se mai simțește în stare. Și toate acestea le rabzi, le suferi și nu-ți dai sama de cuvintele Domnului, rostite la Ieremie prorocul: „*Cunoaște și vezi, că amar ție a mă părăsi tu pe mine, sice Domnul Dumnezeuul tău!*”

Părintele Iuliu.

Se cumintesc Rușii. Aflăm din zierele nemțești, că de-o vreme încoace în Rusia au început oamenii să-și dea seama, că aproape toți conducătorii lor sunt evrei. Mai nou se zice că soldații bolșevici au cerut să nu-i inspecteze comisarii evrei, că ei îi scuipă în față. Că e adevărată ori ba știrea aceasta, n-o putem ști, atâta putem spune, că până vor fi la putere ovezii în Rusia, țara aceea nu va scăpa de beleaua în care se află.

Știrile Săptămânei.

De știut. Când trimiteți bani la gazetă nu uitați a scrie pe cupon numărul din partea stângă a adresci. Tot așa și când ne scrieți ceva în legătură cu abonamentul.

Adunare de Arhieri. Preasfințiii episcopi români uniți ai Ardealului, au sosit Miercuri în 26 Martie la Blaj, unde în frunte cu I. P. Sf. Sa Mitropolitul Vasile, au ținut o conferință în treaba cu școlile.

Pagube la C. F. R. Căile Ferate Române în loc să se îmbunătățească merg tot spre mai rău. Întârzieri, deraieri, nenorociri se întâmplă zilnic. Iar dacă mai socotim că anul trecut C. F. R. au avut pagube de peste 2 miliarde de lei, ne putem ușor închipui ce minunat sunt conduse.

O femeie tăiată în bucăți. Flăcăul Iacob Caropeiu a împușcat în 1918 pe fata Teodosia Melancea, iar trupul i-l'a tăiat în 20 bucăți și apoi l'a aruncat într-o groapă de gunoier. Pentruca să nu fie prins a fugit în Rusia. Anul acesta, fiindu-i dor de casă a venit în sat, dar fratele său a făcut arătare împotriva sa. La curtea cu jurați din Chișinău, unde s'a făcut judecata, s'a dovedit, că frații au iubit amândoi pe nefericita de fată, iar Iacob a omorât-o pentruca fata ținea mai mult la fratele său Mihail. Jurații l-au judecat la 15 ani muncă silnică.

Copil ucigaș. Copilul Dumitrache I. Pavăloaia din comuna Strâmbu, în vrâstă de 9 ani, jucându-se cu o pușcă de vânătoare, a împușcat pe copila Cristina Rizia de 8 ani. Copilul, dându-și sama de ceea ce a făcut, s'a spânzurat de-o grindă dela șopronul curții. L'au aflat mort.

Bucureștii iau un împrumut mare. Toți cetitorii noștri cari au fost vreodată la București au putut vedea cu ochii, cât este de murdar acest oraș și cum n-are nici apă nici lumină de ajuns, pe străzile mai mici tina este mai mare decât pe Câmpia noastră, iar în jurul Dâmboviței (un râu care curge prin oraș) câni și mâțe moarte și gunoierul aruncat pe mal răspândesc un miros grozav. În sfârșit chiar și Bucureștenii au văzut că așa nu mai merge și au cerut dela guvern să le dea voie să ia din America un împrumut de 10 milioane 400 de mii de dolari, cu ajutorul căruia să-și pună în rând orașul. Guvernul a văzut și el că trebuie să se facă ceva și a încuviințat împrumutul. Să nădăjduim, că în sfârșit se va curăți și Bucureștii și va fi barâmi așa de curat ca cel din urmă oraș din Ardeal.

Cât sunt de scumpe merele. Citim în zierele din București, că acolo costă un măr 2 lei 50 bani. Se înțelege acesta e un preț de speulă. Dară ce bine ar fi dacă cetitorii noștri și-ar îngriji cât se poate de bine pomii din grădină, și astfel ar câștiga bani foarte mulți din poame.

Mari zăpezi în Dobrogea. În zilele babelor a nins aproape în întreaga țara. În Dobrogea zăpada a ajuns la un jumătate de metru.

Pedeapsa vinovaților prăpăduinți dela Lupeni. Cetitorii noștri își mai aduc aminte de marea explozie din anul trecut întâmplată la Lupeni. Vinovați pentru această mare nefericire au fost inginerul Lehoschi și șeful de lucrări Kosack. Curtea de apel dela Cluj a aprobat abia acum judecata tribunalului din Deva, pedepsind pe inginerul Lehoschi cu 9000 de lei, iar pe Kosack cu 3 luni închisoare.

Studentii germani, luorători. De când banii germanilor nu mai au preț și scumpetea crește într'una, studenții de pe la universitățile germane nu mai pot trăi. 64 de mii de studenți, așadară cam jumătate dintre toți studenții, își câștigă pâinea de toate zilele muncind pe la fabrici. 4—5 ore stau la universitate și ascultă prelegerile profesorilor, iar vremea ce le rămâne pentru odihnă o petrec muncind și astfel câștigându-și pâinea.

Furt de 5 milioane de lei. În trenul de Sibiu, care a sosit Miercurea trecută la București, comerciantului Galányi i-s'a furat un pachet, care conținea bani străini în valoare de 5 milioane de lei. Făptuitorul n'a fost prins încă.

Căsătorie cu sila la 14 ani. Băiatul Miloș, fiul femeii Ghiorghieva din comuna Hordoli din Dobrogea, a fost căsătorit cu sila de cătră moșul său cu o femeie de 24 de ani. Băiatul însă a fugit dela ea și a cerut să fie despărțit.

Un milion pentru studenții săraci. Ziarul „Universul” a adunat până Vinerea trecută un milion de lei pentru ajutorarea studenților săraci dela univesitatea din București. Și încă tot adună. Frumoasă faptă!

Ce cere japoneza dela bărbatul ei? Chiar de loc nu strică să știm și noi, ce cere o japoneză dela bărbatul ei, pentruca să le fie căsnicia fericită:

1. Școală-te deodată cu mine!
2. Nu mă sfâdi înaintea copiilor și a străinilor! Când mergi de acasă pe vreme mai îndelungată, spune-mi și mie unde mergi!
3. Spune-mi când te duci și când vii!
4. Dă-mi și mie dreptul, de a-mi împlini vre-o poftă!
5. Dă-mi și mie vre-un ban, și eu am doară dreptul să chiețuiesc ceva și pentru mine!
6. Sunt unele lucruri, cari-ți le poți isprăvi și însuși. Nu cere deci ajutorul meu la toate!
7. Nu da pildă rea copiilor tăi!
8. Dă-mi și mie atâta vreme, ca să pot și eu ceti câte ceva!
9. Nu striga după mine ca după o servitoare, căci îți sunt soție. Toate acestea au țile cer pentruca să te năcăjesc, ci pentruca te iubesc mai mult decât crezi.

Aceste cereri le poate îndrepta și o româncă bărbatului ei. Ori nu?

Logodnă. Dș. *Titii E. Chețian* și *Dr. Victor Nicoară*, absolvent de sf. teologie, logodiți. Sovata.

Poșta gazetei.

Ioan Neamțiu: Am primit 90 lei. — **Valeriu Idvoorean:** Pustiniș: Te rugăm să ne scrii sub ce număr îți merge foaia adresată în Iugoslavia. — **Văd. Samf. Ciobotă. Șard:** Am primit 109 lei. — **Damitru Giangalău:** Tulgheș: Am primit 90 lei. — **Gavril Boros:** Iclodul mare: Fe 1923, lei 68.

Augustin Ungurean: Tulgheș: Pentru stupărit vă recomandăm cartea „Albinăritul” de Alexandru Popa preot în Lisa, jud. Făgăraș; s'a tipărit la „Cartea Românească” în București, costă 12 Lei. Cereți-o dela **Librăria Seminariaală** din Blaj, trimițând prețul și 2 lei 50 bani, porto.

Remus B. Cluj: Poezia a sosit prea târziu; n'o putem folosi.

Ioar Cherecheș: Apa: La caz de lipsă vom folosi scrisoarea, dimpreună cu altele de acest fel. — **Șofron Chirilă:** Acelaș răspuns. Ar fi bine să-i scrieți DV. deadreptul Părintelui T. la Sibiu, ca să vadă ce isprăvuri face.

Colceriu: Cluj: Mitropolia dela Blaj nu se mută la București. Știrile din Cluj n'au nici un temei.

Binevoitorii și sprijinitorii gazetei noastre plătesc abonament 100 lei pe an

Vindecarea călbezii.

— Călbeza are leac: „Distolul”. —

Vrând să știm, că oare sunt atinse oile noastre de călbează ori nu, jertfim pe una dintre ele și o tăiem.

Constatată odată călbeza nu mai decât trebuie să începem lecuirea vitelor cu leacul sigur: „Distol” care se capătă aproape în toate farmaciile. În Blaj la *Farmacia românească* și la *Schieszl*.

Distolul se dă în capsule, după greutatea vitei. Deci înainte de a începe vindecarea, fiecare vită trebuie cântărită, ca se vedem câte kilograme trage.

Oilor și caprelor cari cântăresc mai puțin de 20 kg. li-se dă în 2 zile după oaltă câte 1 capsulă de 1 gram, va să zică 2 grame, Celor ce cântăresc dela 20—30 kgr. câte 2 capsule în fiecare zi, va se zică 4 grame.

Celor dela 30—35 kg. li-se dă 2 capsule de un fel și 1 de alt fel, în 2 zile 5 grame. Procedura e, că oia se ține între picioare, i-se deschide gura și i-se bagă capsula în gură. După aceasta, dintr'o sticlă i-se toarnă puțină apă ca s'o înghită.

Timpul, când să li-se dea, e dimineața, înainte de mâncare. Oilor și caprelor prea slabe, suferind de diaree (cufureală), tratamentul pentru a fi suportat mai bine, se va face în 4 zile, una după alta, dându-se animalelor în fiecare zi, jumătate din măsura zilnică arătată mai sus.

Când avem de a lecu un număr mai mare de oi ori capre, avem lipsă de un lemn găurit la mijloc și de un clește, ca acela cu care femeile își încrețesc părul.

Lemnul i-se pune animalului în gură, — între fălci așa ca gaura să vină chiar la mijlocul gurii, se răsuțește odată, ori de 2 ori, ca să scoată puțin limba afară. Cu cleștele se apucă capsula, se vără în gaură, și i-se toarnă puțină apă, ca s'o înghită mai ușor. Instrumentele acestea le capeți odată cu distolul, dacă ai lipsă de ele.

Tratamentul la *boi* și *bivoli* se face în 4 zile una după alta, tot după greutate. Așa după greutatea vitală dela 80—120 kg. o capsulă de 3 grame pe zi, timp de 4 zile, total 12 grame, cât conține 1 cutie. Dela greutatea peste 120 kgr. se sporește și doza și felul leacului.

Cel ce vrea să se folosească de distol pentru vindecarea călbezii, se ceară dela farmacie și „instrucția folosirii lui, unde se descrie cu deamănuntul folosirea”.

Prețul „Distolului” este de 8 lei gramul; iar a lemnului găurit și a cleștelui, de 75 lei.

De încheiere amintesc, că întrebând la farmacia Schieszl de aici, că nu i-a cerut nimenea medicamentul acesta, mi-a răspuns, că i-l-au cerut, dar spunând cât costă, nime nu l-a cumpărat, *din cauză că e prea scump!*

Auziți colo! Un leac sigur ca *Distolul*, care-ți mântuie de perire un animal, să zicem de 500 lei, e prea scump cu 25 lei! Mai bine să pierzi 500 lei, decât 25? Asta s'ar numi mare ușurință, ba mai bine prostie.

Niculae Pop,
profesor de economie.

Redactor responsabil IULIU MAIOR.

In toate librăriile din România
și în celea ce vând cărți românești
în America și în Iugoslavia

Cereți cărți de teatru

pentru diletanți și princi de școală
precum și CALENDARE de ale lui

(36) 1-2 Ioan Baciú din Lugoj, Banat.

Primul depozit românesc de piele:

Ioan Blaga—Blaj.

Tot felul de piele și talpă dela
fabricile cele mai bune din țară
:: :: și străinătate. :: ::

Scule pentru pantofari, etc.

Prețuri ieftine! (92) 9-10.

La prăvălia

Nyergeș & Moldovan

din Blaj, str. Regina Maria,

se primește un învățacel din
o o o casă bună. o o o

(34) 2-2.

Vițe de vie altoită.

Nimenea să nu cumpere altoi până nu va cere catalogul nostru bogat cu varietățile pentru toate regiunile României întregite. La cerere catalog gratis dau

Frații Butariu,

pepinieră de viță altoită și proprietari de vii în podgoria Aradului, Ghioroc — jud. Arad.

Feriți-vă de samsari, căci
: ce e bun nu e scump. :

Informațiuni primiți dela DI

IOAN PUȘCAȘ
primarul Blajului.

(15) 4-6

La Pepinierele „Ambrosi”

din Crăciunelul de jos

se găsește viță altoită clasa

I. și II. în soiurile cele

mai potrivite pen-

tru Ardeal

PREȚURI REDUSE.

(32) 2-2.

Veți cheltui mai puțin

pentru cafeaua Dvs. dacă veți folosi »ENRILO« în locul unei calități inferioare de cafea de orz, »ENRILO« mai înlocuiește însă și cafeaua boabe pe deplin. Pe lângă această »ENRILO« este și mai tare, bun la gust și foarte spornic, de aceea e și foarte estin, la întrebuințare. Producătorii HEINRICH FRANCK SÖHNE cu renume mondial, garantează buna calitate a acestei specialități.

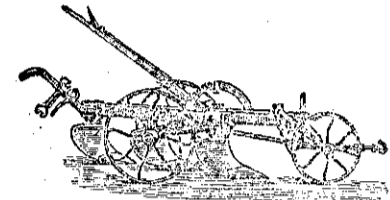

Altoi de vie

cei mai buni și din celea
mai alese soiuri, se
găsesc în toată
vremea la

(19) 5-5 Curtea mitropolitană din Blaj,

Nimenea să nu-și facă vie până nu vede pipinierele Curții mitropolitane din Blaj!

**FRAȚI
ȚARAN**

dacă vreți să aveți

pluguri, mașini de sămăna
și de săpat

bune, ieftine și garantate, căutați
:: cu încredere atelierul d-lui ::

ȘTEFAN PUIA

17 (7-3)

BLAJ, Strada Regina Maria.

La biserica parohială gr.-cat. din Blaj
este vacant postul de

Cantor.

Doritorii de a ocupa acest post se vor prezenta în persoană la Oficiul parohial gr.-cat. al Blajului alăturând la rugare diploma de cantor. Postul se poate ocupa numai decât. Salarul după invoială.

(27) 3-3.

CULTIVATORII DE VII

Și toți cei cari doresc
să-și facă vie, să ceară
cu toată încrederea
altoi dela

(1) 6-6

Fundațiunea Laday
din Petrisat, lângă Blaj.

**Frați săteni, foaia voastră e
„UNIREA POPORULUI”**

Se recomandă școlilor primare și secundare de fete
Fetița orfană piesă de teatru cu cântări și jocuri, pentru țările de școală, în 2 acte, de A. MELIN. Piesă o feerie frumos închiegată din elementele basmelor noastre populare și s'a jucat până acum cu mare succes în mai multe centre școlare din Ardeal, ca în Blaj, Sibiu, Orăștie, Baia Mare, Șimleul Silvaniei, etc. De vânzare la toate librăriile. Prețul 3 lei.